

Postrzeganie inflacji i polityki antyinflacyjnej rządu

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku na rok 2022

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

W ostatnim kwartale 2021 roku dynamicznie rosła inflacja. Na koniec grudnia wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych sięgnął 8,6% r/r¹. W związku z tym w ramach tzw. tarczy antyinflacyjnej rząd podjął szereg działań mających na celu ograniczenie wzrostu cen i jego skutków dla obywateli. Niektóre z nich weszły już w życie, inne będą obowiązywać od lutego.

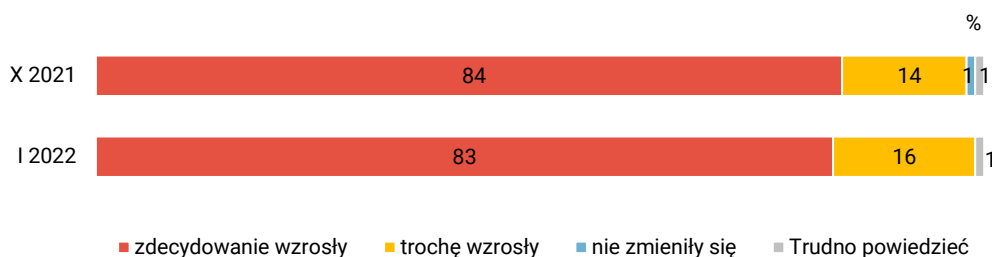
Wobec rosnącej inflacji po upływie kwartału² powróciliśmy w badaniach CBOS do problematyki wzrostu cen³. Badaliśmy postrzeganie inflacji i jej przyczyn oraz społeczną ocenę polityki antyinflacyjnej rządu.

POSTRZEGANIE WZROSTU CEN I OCZEKIWANIA INFLACYJNE

Niemal wszyscy dorośli (99%) dostrzegają wzrost cen, w tym 83% ogółu badanych zauważa, że ceny towarów i usług wzrosły w sposób zdecydowany.

CBOS

RYS. 1. Czy, ogólnie rzecz biorąc, w ciągu ostatnich 12 miesięcy ceny produktów i usług:

¹ Patrz: <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ceny-handel/wskazniki-cen/wskazniki-cen-towarow-i-uslug-konsumpcyjnych-w-grudniu-2021-roku,2,122.html>

² Zob. komunikat CBOS „Jak Polacy radzą sobie z inflacją?”, listopad 2021 (oprac. M. Omyła-Rudzka).

³ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (381) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiadnim od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej, do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiadnim od CBOS.

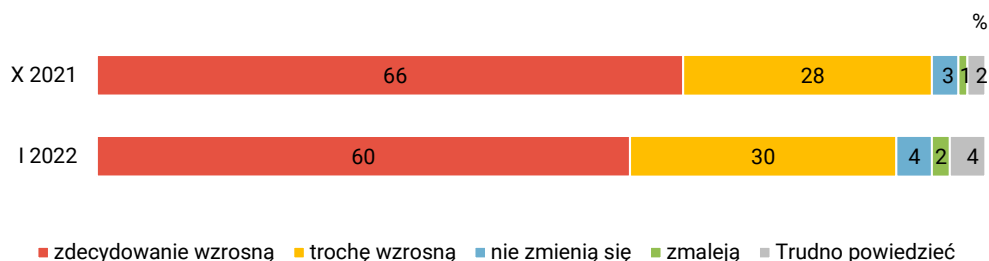
We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 3 do 13 stycznia 2022 roku na próbie liczącej 1135 osób (w tym: 46,4% metodą CAPI, 33,1% – CATI i 20,4% – CAWI).

CBOS realizuje badania statutowe w ramach opisanej wyżej procedury od maja 2020 roku, w każdym przypadku podając proporcję wywiadów bezpośrednich, telefonicznych i internetowych.

O ile postrzeganie wzrostu cen nie zmieniło się w ciągu ostatnich trzech miesięcy, o tyle nieco zmniejszyły się oczekiwania inflacyjne. Nadal jednak ogromna większość badanych spodziewa się wyższych cen w ciągu najbliższego roku (90%), w tym 60% ogółu (o 6 punktów procentowych mniej niż w październiku) sądzi, że ceny wzrosną zdecydowanie.

CBOS

RYS. 2. Czy spodziewa się Pan(i), że w ciągu najbliższych 12 miesięcy ceny produktów i usług:

Wyraźnego wzrostu cen w ciągu najbliższego roku spodziewają się przede wszystkim osoby źle oceniające warunki materialne swoich gospodarstw domowych (77%), a częściej niż przeciętnie także mieszkańcy dużych miast (68%) oraz respondenci z wykształceniem wyższym (67%), w tym przede wszystkim kadra kierownicza i specjaliści (71%).

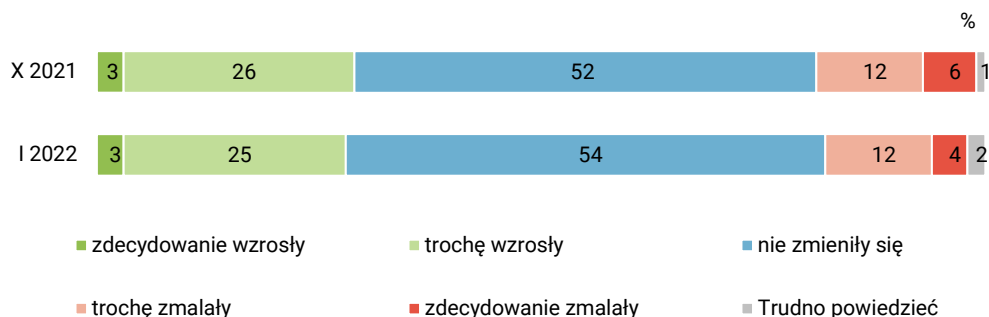
Przewidywania w tym zakresie różnicuje orientacja polityczna. Zdecydowanego wzrostu cen częściej spodziewają się ankietowani deklarujący lewicowe poglądy polityczne (75%) niż identyfikujący się z prawicą (47%).

OCENY I PERSPEKTYWY WZROSTU DOCHODÓW

O ile Polacy powszechnie dostrzegają wzrost cen, o tyle na ogół nie mają poczucia, że ich dochody są większe niż wcześniej. Ponad połowa ankietowanych (54%) deklaruje, że dochody ich gospodarstw domowych nie zmieniły się w ciągu ostatnich dwunastu miesięcy. Wzrost dochodów w minionym roku deklaruje niewiele więcej niż co czwarty badany (28%). Blisko co szósty ankietowany (16%) szacuje, że dochody jego gospodarstwa domowego w ciągu ostatniego roku zmniejszyły się. Deklaracje dotyczące sytuacji finansowej gospodarstw domowych nie zmieniły się znacząco w ciągu ostatnich trzech miesięcy.

CBOS

RYS. 3. Czy, ogólnie rzecz biorąc, w ciągu ostatnich 12 miesięcy dochody Pana(i) gospodarstwa domowego:

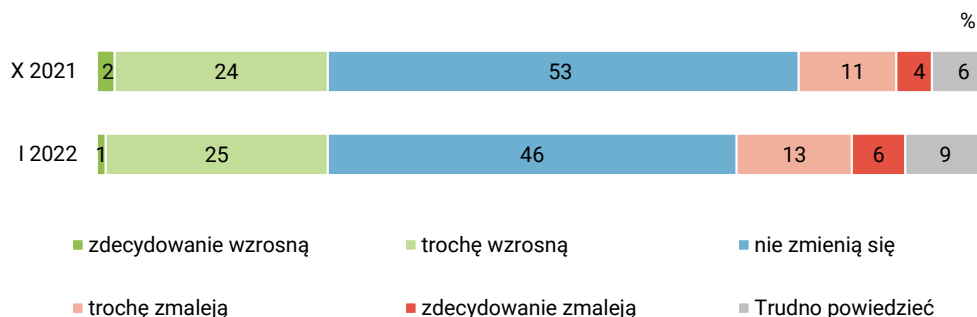

O wzroście dochodów gospodarstwa domowego w ciągu ostatniego roku stosunkowo najczęściej mówią osoby najlepiej sytuowane: o miesięcznych dochodach *per capita* od 3000 zł wzwyż (ogółem 43%), kadra kierownicza i specjaliści (40%), badani pracujący w instytucjach państwowych i publicznych (35%), ale też emeryci (37%). Z kolei spadek dochodów stosunkowo najczęściej deklarują właściciele firm (38%), rolnicy (35%), osoby najslabiej sytuowane: o miesięcznych dochodach *per capita* poniżej 1000 zł (35%).

Od poprzedniego pomiaru z października 2021 roku nie zmieniły się wyraźnie przewidywania dotyczące dochodów gospodarstw domowych respondentów w ciągu najbliższych dwunastu miesięcy. Polacy w większości nie spodziewają się wzrostu swoich dochodów. Na ogół prognozują ich utrzymanie na dotychczasowym poziomie (46%), a blisko co piąty (19%) liczy się z obniżką dochodów. Co więcej, odsetek badanych przewidujących spadek dochodów gospodarstwa domowego zwiększył się w stosunku do października o 4 punkty procentowe.

CBOS

RYS. 4. Czy spodziewa się Pan(i), że w ciągu najbliższych 12 miesięcy dochody Pana(i) gospodarstwa domowego:

Przewidywania dotyczące przyszłych dochodów korespondują z deklarowaną dotychczasową sytuacją finansową. Wzrostu dochodów częściej niż przeciętnie spodziewają się osoby dobrze oceniające swoje warunki materialne (34%) i – przede wszystkim – deklarujące, że dochody ich gospodarstw domowych w ciągu ostatnich dwunastu miesięcy zwiększyły się (49%). Pogorszenie sytuacji finansowej stosunkowo często przewidują respondenci słabo sytuowani (40% określających swoje warunki życia jako złe, 31% badanych o dochodach *per capita* poniżej 1000 zł), przede wszystkim zaś ci, których dochody w ciągu minionych dwunastu miesięcy zmniejszyły się (52%).

TABELA 1

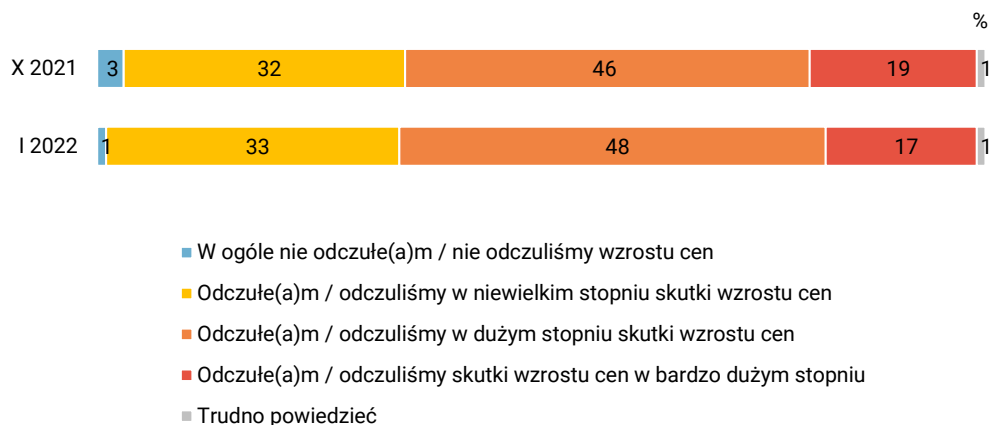
Czy, ogólnie rzecz biorąc, w ciągu ostatnich 12 miesięcy dochody Pana(i) gospodarstwa domowego:	Czy spodziewa się Pan(i), że w ciągu najbliższych 12 miesięcy dochody Pana(i) gospodarstwa domowego			
	wzrosną	nie zmienią się	zmaleją	trudno powiedzieć
	w procentach			
– wzrosły	49	38	8	5
– nie zmieniły się	20	57	15	8
– zmaleły	10	27	52	10
– Trudno powiedzieć	5	0	0	95

Biorąc pod uwagę bardziej szczegółowo określone kategorie społeczne i zawodowe można powiedzieć, że spadku dochodów częściej niż inni obawiają się rolnicy (41%) i właściciele firm (36%).

JAK SILNIE ODCZUWANY JEST WZROST CEN?

Z deklaracji respondentów wynika, że wzrost cen jest odczuwany powszechnie. Niemal połowa ankietowanych (48%) twierdzi, że skutki wzrostu cen są przez nich i ich domowników odczuwane w dużym stopniu, a dalsze 17%, że są one odczuwane w bardzo dużym stopniu. Co trzeci badany uważa, że podwyżki dotknęły go w niewielkim stopniu (33%) lub wcale (1%). Deklaracje dotyczące skutków wzrostu cen niewiele się zmieniły w porównaniu z październikiem ubiegłego roku.

RYS. 5. Jak Pan(i) ocenia, w jakim stopniu wzrost cen jest odczuwany w Pana(i) gospodarstwie domowym?

Pominięto nieliczne osoby, które nie zauważyły wzrostu cen

Wzrost cen jest bardziej dotkliwie odczuwany przez gorzej sytuowane gospodarstwa domowe, ale także wśród osób dobrze oceniających swoje warunki materialne, o stosunkowo wysokich dochodach *per capita* (3000 zł+ miesięcznie), ponad połowa deklaruje, że podwyżki cen dotknęły ich w dużym lub bardzo dużym stopniu.

TABELA 2

Ocena własnych warunków materialnych	Jak Pan(i) ocenia, w jakim stopniu wzrost cen jest odczuwany w Pana(i) gospodarstwie domowym?				
	W ogóle nie odczułem(a)m / nie odczuliśmy wzrostu cen	Odczułem(a)m / odczuliśmy w niewielkim stopniu skutki wzrostu cen	Odczułem(a)m / odczuliśmy w dużym stopniu skutki wzrostu cen	Odczułem(a)m / odczuliśmy skutki wzrostu cen w bardzo dużym stopniu	Trudno powiedzieć
	w procentach				
Złe	0	12	44	45	0
Średnie	1	24	52	21	1
Dobre	1	45	44	9	1

TABELA 3

Dochody na jedną osobę	Jak Pan(i) ocenia, w jakim stopniu wzrost cen jest odczuwany w Pana(i) gospodarstwie domowym?				
	W ogóle nie odczułem(a)m / nie odczuliśmy wzrostu cen	Odczułem(a)m / odczuliśmy w niewielkim stopniu skutki wzrostu cen	Odczułem(a)m / odczuliśmy w dużym stopniu skutki wzrostu cen	Odczułem(a)m / odczuliśmy skutki wzrostu cen w bardzo dużym stopniu	Trudno powiedzieć
	w procentach				
Do 999 zł	2	23	45	30	1
Od 1000 zł do 1499 zł	0	24	54	20	2
Od 1500 zł do 1999 zł	1	33	50	16	1
Od 2000 zł do 2999 zł	1	36	43	19	0
3000 zł i więcej	2	44	44	10	0

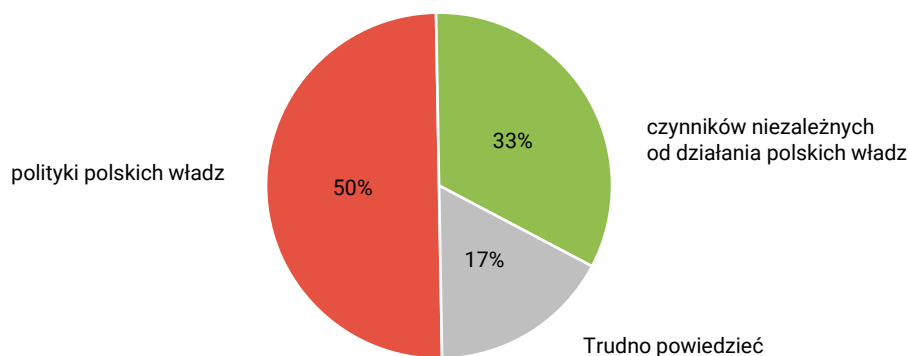
POSTRZEGANE PRZYCZYNY WZROSTU CEN

Wśród przyczyn wysokiej inflacji w Polsce wymienia się czynniki zewnętrzne – takie jak wzrost cen ropy i gazu na świecie, polityka klimatyczna UE, pandemia COVID-19, która poprzez zakłócenie procesów produkcji i łańcuchów dostaw przyczyniła się do niedoboru towarów na rynku. Z drugiej strony wskazuje się na znaczenie polityki rządu, która sprzyjała wzrostowi popytu konsumpcyjnego, oraz na zbyt późną reakcję NBP na wzrost cen i utrzymywanie niskich stóp procentowych.

W ocenie społecznej obecny wzrost cen jest w większym stopniu efektem polityki polskich władz (50%) niż czynników niezależnych od decyzji i działań rządzących (33%).

CBOS

RYS. 6. Czy, Pana(i) zdaniem, obecny wzrost cen w Polsce jest przede wszystkim efektem:

Postrzeganie przyczyn inflacji jest silnie uwarunkowane orientacją polityczną i sympatiami partyjnymi. O ile osoby identyfikujące się z lewicą i politycznym centrum o wzrost cen na ogół obwiniają rządzących (odpowiednio 73% i 60%), o tyle deklarujący prawicowe poglądy polityczne źródeł rosnącej inflacji upatrują raczej w czynnikach zewnętrznych (56%).

Opinie na temat przyczyn inflacji wyraźnie dzielą elektoraty. Wyborcy rządzącej partii w większości wskazują w tym kontekście na czynniki zewnętrzne, natomiast zwolennicy opozycji – na politykę polskich władz. Stosunkowo najbardziej podzieleni w opiniach są wyborcy Konfederacji, spośród których ponad połowa odpowiedzialnością za wzrost cen obarcza przede wszystkim rządzących, ale blisko dwie piąte wskazuje na uwarunkowania zewnętrzne.

TABELA 4

Na kandydata której partii/bloku partii głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?	Czy, Pana(i) zdaniem, obecny wzrost cen w Polsce jest przede wszystkim efektem:		
	polityki polskich władz	czynników niezależnych od działania polskich władz	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Koalicja Obywatelska	84	9	7
Polska 2050 Szymona Hołowni	84	10	6
Lewica*	73	5	22
Konfederacja Wolność i Niepodległość*	55	39	6
Prawo i Sprawiedliwość	8	76	16

* Uwaga, niewielkie liczebności elektoratów w badanie próbie

Postrzeganie przyczyn inflacji wyraźnie różnicują deklaracje dotyczące głównego źródła informacji telewizyjnych. Widzowie programów informacyjnych TVN24 i TVN widzą przyczyny wzrostu cen głównie w polityce polskich władz. Badani czerpiący informacje z programów telewizyjnych telewizji publicznej wskazują przede wszystkim na czynniki niezależne od działań rządzących. Widzowie programów Polsatu i Polsatu News są mniej jednoznaczni w ocenach, choć nieco częściej poszukują źródeł rosnącej inflacji w działaniach władz niż w uwarunkowaniach zewnętrznych.

TABELA 5

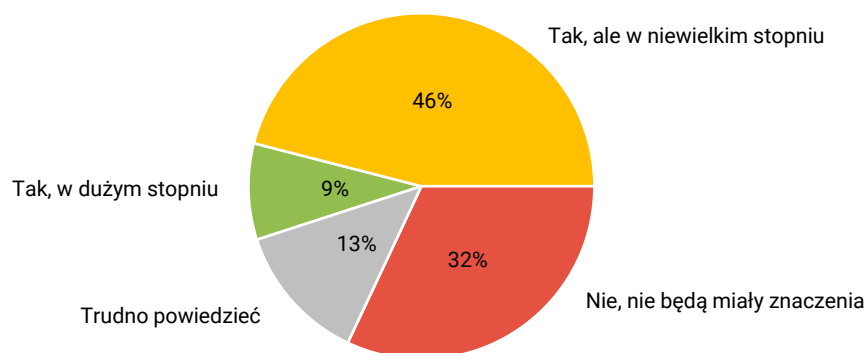
Która z wymienionych stacji telewizyjnych, który z programów, jest głównym źródłem Pana(i) codziennych informacji o wydarzeniach w kraju i na świecie?	Czy, Pana(i) zdaniem, obecny wzrost cen w Polsce jest przede wszystkim efektem:		
	polityki polskich władz	czynników niezależnych od działania polskich władz	Trudno powiedzieć
	w procentach		
TVN24	83	10	7
Fakty, inne programy TVN (poza TVN 24)	72	16	12
Wydarzenia i inne programy Polsatu (poza Polsat NEWS)	54	31	15
Polsat NEWS	45	37	18
Wiadomości, Teleexpress i inne programy telewizyjnej Jedynki (TVP1)	18	61	21
TVP Info	14	67	19
Żadna z nich, nie oglądam telewizji	61	19	20
Trudno powiedzieć	39	35	26

OPINIE O RZĄDOWEJ TARCZY ANTYINFLACYJNEJ

W ocenie społecznej działania rządu przygotowane w ramach tzw. tarczy antyinflacyjnej przyczynią się do ograniczenia wzrostu cen, choć raczej w niewielkim stopniu (46%) niż w sposób znaczący (9%). Niemal co trzeci ankietowany (32%) uważa natomiast, że nie będą one miały znaczenia.

CBOS

RYS. 7. Rządowa „tarcza antyinflacyjna” zakłada czasowe obniżki podatków na paliwa silnikowe, gaz, energię elektryczną i ciepłą, a także dodatki osłonowe dla gospodarstw domowych o niskich dochodach. Czy działania rządu przyczynią się do łagodzenia wzrostu cen?

Z analiz deklaracji respondentów wynika, że im silniej odczuwany jest wzrost cen, tym częstsze są też obawy, iż rządowa tarcza antyinflacyjna nie będzie skuteczna i nie przyczyni się do ograniczenia inflacji.

TABELA 6

Jak Pan(i) ocenia, w jakim stopniu wzrost cen jest odczuwany w Pana(i) gospodarstwie domowym?	Rządowa „tarcza antyinflacyjna” zakłada czasowe obniżki podatków na paliwa silnikowe, gaz, energię elektryczną i ciepłą, a także dodatki osłonowe dla gospodarstw domowych o niskich dochodach. Czy działania rządu przyczynią się do łagodzenia wzrostu cen?			
	Tak, w dużym stopniu	Tak, ale w niewielkim stopniu	Nie, nie będą miały znaczenia	Trudno powiedzieć
	w procentach			
W ogóle nie odczułem/ nie odczuliśmy wzrostu cen / Odczułem(a)m/ odczuliśmy w niewielkim stopniu skutki wzrostu cen	13	58	21	8
Odczułem(a)m/odczuliśmy w dużym stopniu skutki wzrostu cen	7	45	33	15
Odczułem(a)m/odczuliśmy skutki wzrostu cen w bardzo dużym stopniu	9	28	52	11

Z drugiej strony istotne znaczenie ma identyfikacja polityczna i partyjna. Osoby bliższe ideowo rządzącym, wyborcy Prawa i Sprawiedliwości, a w mniejszym stopniu także Konfederacji, bardziej niż inni skłonne są wierzyć w skuteczność działań rządu mających łagodzić inflację i jej skutki.

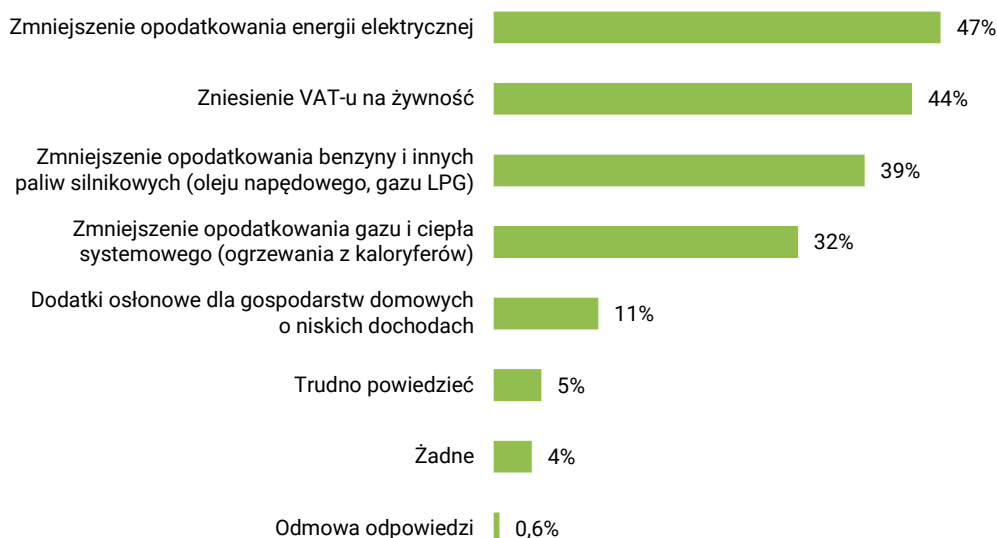
TABELA 7

Na kandydata której partii/bloku partii głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?	Rządowa „tarcza antyinflacyjna” zakłada czasowe obniżki podatków na paliwa silnikowe, gaz, energię elektryczną i ciepłą, a także dodatki osłonowe dla gospodarstw domowych o niskich dochodach. Czy działania rządu przyczynią się do łagodzenia wzrostu cen?			
	Tak, w dużym stopniu	Tak, ale w niewielkim stopniu	Nie, nie będą miały znaczenia	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Prawo i Sprawiedliwość	21	60	6	13
Konfederacja Wolność i Niepodległość*	9	57	30	4
Koalicja Obywatelska	3	40	56	1
Polska 2050 Szymona Hołowni	2	51	45	2
Lewica*	0	31	62	7

* Uwaga, niewielkie liczebności elektoratów w badanie próbie

Za najpotrzebniejsze z punktu widzenia ogółu gospodarstw domowych uznawane jest zmniejszenie opodatkowania energii elektrycznej (wskazało je 47% badanych) oraz zniesienie VAT-u na żywność (44%). Duża grupa osób (39%) do najpotrzebniejszych działań zaliczyła zmniejszenie opodatkowania benzyny i innych paliw silnikowych. Nieco mniej (32%) wskazało na obniżenie podatku na gaz i ciepło systemowe. Wyraźnie mniej badanych (11%) wśród najważniejszych z własnej perspektywy działań wymieniło wprowadzenie dodatków osłonowych dla gospodarstw domowych o niskich dochodach. Zebrane deklaracje pokazują, że wobec trudności z bardziej precyzyjnym określeniem skali wpływu przyjętych i planowanych działań na poziom cen, respondenci brali pod uwagę krąg adresatów danego rozwiązania. Ich uznanie zyskiwały zatem przede wszystkim rozwiązania, z których skorzystają wszyscy.

RYS. 8. Które działania – już wprowadzone bądź planowane – mające na celu łagodzenie wzrostu cen i jego skutków są, z punktu widzenia Pana(i) gospodarstwa domowego, najpotrzebniejsze?

Badani mogli wybrać dwie odpowiedzi

Preferencje dotyczące rozwiązań składających się na tarczę antyinflacyjną w pewnym stopniu zależą od cech społeczno-demograficznych badanych. O ile zmniejszenie opodatkowania energii elektrycznej oraz zniesienie VAT-u na żywność praktycznie wszystkie analizowane grupy zaliczały do działań najbardziej potrzebnych, o tyle większe różnice dotyczyły zmniejszenia opodatkowania gazu i ciepła systemowego oraz benzyny i innych paliw silnikowych. W pierwszym przypadku istotne znaczenie ma wielkość miejsca zamieszkania: ograniczenie cen gazu i ciepła systemowego jest ważniejsze dla mieszkańców miast (39% w miastach liczących co najmniej 500 tys. ludności) niż wsi (22%). Zmniejszenie opodatkowania benzyny i innych paliw silnikowych częściej za najistotniejsze uznawali mężczyźni (47%) niż kobiety (32%), nieco częściej także mieszkańcy wsi (45%) niż miast (35%), ludzie młodzi i w średnim wieku (w tym szczególnie mający od 18 do 24 lat – 54%) niż w wieku 65+ (22%). Do najczęściej wskazujących na potrzebę obniżenia podatków na benzynę i inne paliwa silnikowe należą m.in. rolnicy (56%) oraz właściciele firm (55%). Co ciekawe, dodatki osłonowe dla gospodarstw domowych o niskich dochodach rzadziej niż pozostałe rozwiązania zaliczały do najpotrzebniejszych działań także osoby słabo sytuowane: o niskich dochodach *per capita* oraz oceniające swoje warunki materialne jako złe.

Polacy powszechnie i bardzo silnie odczuwają wzrost cen, choć w ciągu ostatniego kwartału oczekiwania inflacyjne nieco się zmniejszyły. O ile wzrost inflacji zauważany jest powszechnie, o tyle większość badanych nie odczuła poprawy sytuacji finansowej swojego gospodarstwa domowego w ciągu ostatniego roku i nie dostrzega perspektyw wzrostu dochodów.

Odpowiedzialnością za wzrost cen Polacy skłonni są raczej obciążać rządzących, niż upatrywać przyczyn inflacji w uwarunkowaniach zewnętrznych. W ocenie społecznej rządowa tarcza antyinflacyjna zgodnie z założeniem przyczyni się do łagodzenia wzrostu cen, jednak jej wpływ nie będzie duży. Za najpotrzebniejsze z punktu widzenia ogółu gospodarstw domowych uznawane jest zmniejszenie opodatkowania energii elektrycznej oraz zniesienie VAT-u na żywność.

Opracowała

Beata Roguska

TABELA 1

		Czy spodziewa się Pan(i), że w ciągu najbliższych 12 miesięcy ceny produktów i usług:					Liczba osób
		zdecydowanie wzrosną	trochę wzrosną	nie zmienia się	zmaleją	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	
Ogółem		60	30	4	2	4	1132
Płeć	Mężczyźni	59	32	4	2	2	536
	Kobiety	61	29	4	2	4	597
Wiek	18–24 lata	60	30	4		6	113
	25–34	66	28	3	1	2	192
	35–44	63	30	4	2	2	221
	45–54	62	32	2	3	1	173
	55–64	60	30	5	2	3	185
	65 lat i więcej	51	32	7	4	6	248
Miejsce zamieszkania	Wieś	58	32	5	2	3	462
	Miasto do 19 999	62	25	5	2	6	126
	20 000 – 99 999	61	28	5	1	5	271
	100 000 – 499 999	58	35	3	2	3	176
	500 000 i więcej mieszk.	68	29		3		97
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	53	24	8	4	11	178
	Zasadnicze zawodowe	52	38	6	2	3	262
	Średnie	63	30	3	2	2	401
	Wyższe	67	29	2	1	1	291
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	71	28	1			136
	Średni personel, technicy	67	27	5	2		42
	Pracownicy adm.-biurowi	66	32			3	81
	Pracownicy usług	60	38	1	1		86
	Robotnicy wykwalifikowani	61	32	4	2	1	152
	Robotnicy niewykwalifik.	62	36	2			40
	Rolnicy	56	33	5	3	2	48
	Pracujący na własny rach.	62	38				44
	Bezrobotni	50	25	7		19	23
	Emeryci	56	27	7	4	6	297
	Renciści	44	37	10	1	8	38
	Uczniowie i studenci	53	28	7		12	61
	Gospodynie domowe i inni	63	28	4	4	1	83
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	56	39	3	1	1	158
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	68	30	1	2		104
	sekt. prywat. poza rolnict.	68	28	2	1	0	320
	prywatnym gosp. rolnym	55	35	5	3	2	50
Dochody na jedną osobę	Do 999 zł	60	26	7	5	1	73
	Od 1000 zł do 1499 zł	57	32	5	3	3	142
	Od 1500 zł do 1999 zł	59	30	6	1	4	200
	Od 2000 zł do 2999 zł	60	31	5	3	1	206
	3000 zł i więcej	62	32	4	1	0	187
Ocena własnych war. mater.	Złe	77	19		3	1	77
	Średnie	63	27	3	2	5	541
	Dobre	55	35	6	2	2	514
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	33	41	19	2	6	51
	Raz w tygodniu	58	31	4	3	3	392
	1–2 razy w miesiącu	60	31	6	2	1	126
	Kilka razy w roku	61	32	2	1	3	278
	W ogóle nie uczestniczy	68	25	3	1	3	251
Poglądy polityczne	Lewica	75	22	2	1	1	225
	Centrum	64	30	4	2	1	317
	Prawica	47	40	6	4	3	378
	Trudno powiedzieć	61	25	4	1	9	171

TABELA 2

		Czy, ogólnie rzecz biorąc, w ciągu ostatnich 12 miesięcy dochody Pana(i) gospodarstwa domowego:				Liczba osób
		wzrosły	nie zmieniły się	zmalły	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		28	54	16	2	1124
Płeć	Mężczyźni	29	55	15	2	531
	Kobiety	27	54	17	2	593
Wiek	18–24 lata	19	59	9	12	113
	25–34	36	48	16	1	187
	35–44	24	54	21	1	219
	45–54	20	60	20	1	172
	55–64	24	56	20		185
	65 lat i więcej	39	51	9	1	248
Miejsce zamieszkania	Wieś	25	58	17	1	459
	Miasto do 19 999	30	50	17	4	126
	20 000 – 99 999	30	51	17	2	269
	100 000 – 499 999	29	54	14	3	173
	500 000 i więcej mieszk.	33	53	11	3	95
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	22	56	16	7	178
	Zasadnicze zawodowe	32	55	12	1	262
	Średnie	25	57	17	1	397
	Wyższe	32	48	18	1	287
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	40	47	11	1	132
	Średni personel, technicy	19	61	20		41
	Pracownicy adm.-biurowi	31	47	20	1	81
	Pracownicy usług	25	64	11		85
	Robotnicy wykwalifikowani	31	63	5	1	152
	Robotnicy niewykwalifik.	20	49	31		40
	Rolnicy	17	48	35		48
	Pracujący na własny rach.	16	46	38		44
	Bezrobotni	16	46	37		22
	Emeryci	37	51	11	1	297
	Renciści	21	70	9		38
	Uczniowie i studenci	6	60	11	23	61
	Gospodynie domowe i inni	15	56	29	1	81
	inst. państw., publicznej	35	51	13	1	156
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	28	57	15		103
Pracuje w:	sekt. prywat. poza rolnict.	28	56	15	1	318
	prywatnym gosp. rolnym	18	43	39		50
	Do 999 zł	13	51	35		73
	Od 1000 zł do 1499 zł	22	60	16	2	142
Dochody na jedną osobę	Od 1500 zł do 1999 zł	30	54	16		200
	Od 2000 zł do 2999 zł	35	52	13		206
	3000 zł i więcej	43	45	11	1	187
Ocena własnych war. mater.	Złe	10	53	36	1	75
	Średnie	22	59	18	1	537
	Dobre	37	49	11	2	512
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	44	39	17		51
	Raz w tygodniu	30	57	12	2	392
	1–2 razy w miesiącu	27	54	19		126
	Kilka razy w roku	25	58	16	1	277
	W ogóle nie uczestniczy	27	52	17	4	248
Poglądy polityczne	Lewica	28	49	20	2	223
	Centrum	21	61	17	0	317
	Prawica	38	51	12		377
	Trudno powiedzieć	22	58	13	7	171

TABELA 3

		Czy spodziewa się Pan(i), że w ciągu najbliższych 12 miesięcy dochody Pana(i) gospodarstwa domowego:				Liczba osób
		wzrosną	nie zmienią się	zmaleją	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		26	46	19	9	1127
Płeć	Mężczyźni	28	42	22	8	533
	Kobiety	25	49	16	10	595
Wiek	18–24 lata	23	48	15	14	113
	25–34	28	46	15	11	191
	35–44	26	45	20	9	220
	45–54	21	49	21	9	171
	55–64	25	44	26	5	185
	65 lat i więcej	30	44	16	10	248
Miejsce zamieszkania	Wieś	23	50	19	8	460
	Miasto do 19 999	35	35	19	12	126
	20 000 – 99 999	30	42	16	12	271
	100 000 – 499 999	22	44	26	8	175
	500 000 i więcej mieszk.	27	49	17	7	94
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	22	46	14	18	178
	Zasadnicze zawodowe	29	46	16	9	262
	Średnie	27	45	20	8	398
	Wyższe	24	46	23	7	289
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	29	45	19	7	134
	Średni personel, technicy	27	51	19	2	42
	Pracownicy adm.-biurowi	26	44	22	8	81
	Pracownicy usług	30	47	13	10	86
	Robotnicy wykwalifikowani	28	54	11	7	152
	Robotnicy niewykwalifik.	23	44	31	2	40
	Rolnicy	11	40	41	7	48
	Pracujący na własny rach.	20	30	36	14	43
	Bezrobotni	11	36	16	37	22
	Emeryci	30	41	19	10	297
	Renciści	24	59	13	5	38
	Uczniowie i studenci	9	52	14	24	61
	Gospodynie domowe i inni	28	50	15	7	82
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	22	58	14	5	156
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	27	50	14	9	104
	sekt. prywat. poza rolnict.	29	41	24	7	319
	prywatnym gosp. rolnym	11	39	40	10	50
Dochody na jedną osobę	Do 999 zł	26	40	31	3	73
	Od 1000 zł do 1499 zł	20	50	18	12	142
	Od 1500 zł do 1999 zł	32	43	19	6	200
	Od 2000 zł do 2999 zł	34	43	18	5	206
	3000 zł i więcej	31	45	20	5	187
Ocena własnych war. mater.	Złe	22	33	40	6	76
	Średnie	19	49	20	12	538
	Dobre	34	44	14	7	514
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	30	49	15	6	51
	Raz w tygodniu	29	44	17	10	392
	1–2 razy w miesiącu	29	48	20	3	126
	Kilka razy w roku	25	49	17	9	277
	W ogóle nie uczestniczy	22	44	23	11	250
Poglądy polityczne	Lewica	19	46	26	10	223
	Centrum	26	46	21	7	317
	Prawica	35	48	12	6	378
	Trudno powiedzieć	21	44	16	19	171

TABELA 4

		Jak Pan(i) ocenia, w jakim stopniu wzrost cen jest odczuwany w Pana(i) gospodarstwie domowym?					Liczba osób
		W ogóle nie odczułem(a)m/ nie odczuliśmy wzrostu cen	Odczułem(a)m/ odczuliśmy w niewielkim stopniu skutki wzrostu cen	Odczułem(a)m/ odczuliśmy w dużym stopniu skutki wzrostu cen	Odczułem(a)m/ odczuliśmy skutki wzrostu cen w bardzo dużym stopniu	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	
Ogółem		1	33	48	17	1	1125
Płeć	Mężczyźni	2	36	44	17	1	531
	Kobiety	1	29	52	17	1	594
Wiek	18–24 lata	1	50	35	12	1	113
	25–34	1	23	56	19	1	192
	35–44	0	22	54	22	2	217
	45–54	2	30	51	17	1	172
	55–64	2	33	48	16		185
	65 lat i więcej	1	43	41	14	1	247
Miejsce zamieszkania	Wieś	1	32	47	20	0	458
	Miasto do 19 999		36	41	21	2	128
	20 000 – 99 999	2	30	50	16	2	271
	100 000 – 499 999	1	29	52	15	2	173
	500 000 i więcej mieszk.	3	45	47	5		96
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	1	39	40	18	1	176
	Zasadnicze zawodowe	1	33	49	16	1	261
	Średnie	1	32	48	18	1	401
	Wyższe	2	29	52	16	1	288
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	3	27	58	13		135
	Średni personel, technicy		29	58	13		41
	Pracownicy adm.-biurowi	1	27	53	17	1	80
	Pracownicy usług	2	22	54	21	1	86
	Robotnicy wykwalifikowani	0	37	41	20	1	151
	Robotnicy niewykwalifik.		27	35	38		40
	Rolnicy		13	67	20		48
	Pracujący na własny rach.	1	39	40	17	2	44
	Bezrobotni	10	21	26	33	9	23
	Emeryci	1	40	42	15	1	293
	Renciści		25	61	14		38
	Uczniowie i studenci	2	54	35	7	2	61
	Gospodynie domowe i inni		27	58	15		84
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	2	29	56	12	1	156
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	1	28	48	23		104
	sekt. prywat. poza rolnict.	1	31	46	21	1	319
	prywatnym gosp. rolnym		16	63	21		50
Dochody na jedną osobę	Do 999 zł	2	23	45	30	1	71
	Od 1000 zł do 1499 zł	0	24	54	20	2	141
	Od 1500 zł do 1999 zł	1	33	50	16	1	198
	Od 2000 zł do 2999 zł	1	36	43	19	0	206
	3000 zł i więcej	2	44	44	10	1	185
Ocena własnych war. mater.	Złe	0	12	44	45		76
	Średnie	1	24	52	21	1	539
	Dobre	1	45	44	9	1	510
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	1	51	44	4		48
	Raz w tygodniu	2	34	46	17	0	392
	1–2 razy w miesiącu		22	52	24	1	126
	Kilka razy w roku	1	34	54	11	0	278
	W ogóle nie uczestniczy	2	32	41	22	3	248
Poglądy polityczne	Lewica	1	33	43	23	1	222
	Centrum	1	28	55	15	1	317
	Prawica	2	43	42	13	0	375
	Trudno powiedzieć		24	53	20	3	170

TABELA 5

		Czy, Pana(i) zdaniem, obecny wzrost cen w Polsce jest przede wszystkim efektem:			Liczba osób
		polityki polskich władz	czynników niezależnych od działania polskich władz	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		50	33	17	1120
Płeć	Mężczyźni	49	37	14	530
	Kobiety	52	29	19	591
Wiek	18–24 lata	64	18	18	113
	25–34	64	22	13	189
	35–44	55	29	17	217
	45–54	47	37	17	171
	55–64	49	35	16	184
	65 lat i więcej	34	47	19	247
Miejsce zamieszkania	Wieś	44	36	20	457
	Miasto do 19 999	44	35	20	128
	20 000 – 99 999	54	30	16	270
	100 000 – 499 999	62	30	8	170
	500 000 i więcej mieszk.	62	25	12	95
Wysztalcenie	Podstawowe / gimnazjalne	36	34	30	176
	Zasadnicze zawodowe	41	42	17	261
	Średnie	54	32	14	399
	Wyższe	64	25	11	285
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	68	21	11	133
	Średni personel, technicy	69	27	4	41
	Pracownicy adm.-biurowi	63	26	11	80
	Pracownicy usług	49	31	19	85
	Robotnicy wykwalifikowani	50	36	14	151
	Robotnicy niewykwalifik.	57	26	17	40
	Rolnicy	37	43	20	48
	Pracujący na własny rach.	62	26	13	44
	Bezrobotni	42	25	33	23
	Emeryci	39	44	18	293
	Renciści	33	37	30	38
	Uczniowie i studenci	61	9	31	61
	Gospodynie domowe i inni	49	35	16	83
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	54	34	13	155
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	54	31	15	104
	sekt. prywat. poza rolnict.	63	26	11	317
	prywatnym gosp. rolnym	40	43	17	50
Dochody na jedną osobę	Do 999 zł	51	36	12	71
	Od 1000 zł do 1499 zł	44	41	15	140
	Od 1500 zł do 1999 zł	47	37	16	198
	Od 2000 zł do 2999 zł	53	35	12	206
	3000 zł i więcej	60	28	12	185
Ocena własnych war. mater.	Złe	64	18	18	76
	Średnie	52	29	19	534
	Dobre	47	39	14	510
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	15	65	20	48
	Raz w tygodniu	40	45	15	390
	1–2 razy w miesiącu	53	36	10	126
	Kilka razy w roku	54	27	19	278
	W ogóle nie uczestniczy	71	14	15	247
Poglądy polityczne	Lewica	73	12	15	222
	Centrum	60	27	13	317
	Prawica	31	56	13	375
	Trudno powiedzieć	49	22	28	169

TABELA 6

		Rządowa „tarcza antyinflacyjna” zakłada czasowe obniżki podatków na paliwa silnikowe, gaz, energię elektryczną i ciepłą, a także dodatki osłonowe dla gospodarstw domowych o niskich dochodach. Czy działania rządu przyczynią się do łagodzenia wzrostu cen?				Liczba osób
		Tak, w dużym stopniu	Tak, ale w niewielkim stopniu	Nie, nie będą miały znaczenia	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		9	46	32	13	1121
Płeć	Mężczyźni	11	51	29	9	528
	Kobiety	8	42	35	15	592
Wiek	18–24 lata	3	47	36	14	113
	25–34	6	47	37	10	187
	35–44	8	39	43	11	217
	45–54	13	48	31	9	172
	55–64	7	51	31	10	185
	65 lat i więcej	15	48	20	17	247
Miejsce zamieszkania	Wieś	9	49	30	12	456
	Miasto do 19 999	13	44	29	15	128
	20 000 – 99 999	9	43	34	14	269
	100 000 – 499 999	9	43	37	11	172
	500 000 i więcej mieszk.	7	51	38	4	95
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	13	40	23	24	176
	Zasadnicze zawodowe	13	48	25	15	261
	Średnie	7	47	35	11	399
	Wyższe	7	47	41	5	285
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	5	48	41	5	134
	Średni personel, technicy	7	47	41	5	41
	Pracownicy adm.-biurowi	2	40	54	4	80
	Pracownicy usług	6	47	27	19	85
	Robotnicy wykwalifikowani	14	49	32	5	150
	Robotnicy niewykwalifik.	18	44	28	9	40
	Rolnicy	6	58	18	18	48
	Pracujący na własny rach.	4	37	46	13	43
	Bezrobotni	16	28	18	38	23
	Emeryci	13	46	26	15	293
	Renciści	7	40	30	23	38
	Uczniowie i studenci	3	36	42	18	61
	Gospodynie domowe i inni	10	54	25	12	84
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	8	50	35	8	155
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	7	45	39	9	102
	sekt. pryw. poza rolnict.	8	44	40	7	318
	prywatnym gosp. rolnym	6	59	16	18	50
	Do 999 zł	8	49	34	9	71
Dochody na jedną osobę	Od 1000 zł do 1499 zł	15	47	22	16	140
	Od 1500 zł do 1999 zł	9	42	33	16	198
	Od 2000 zł do 2999 zł	11	50	30	8	206
	3000 zł i więcej	9	52	38	2	185
Ocena własnych war. mater.	Złe	5	38	45	11	75
	Średnie	9	41	35	15	534
	Dobre	10	53	28	9	511
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	17	61	11	11	47
	Raz w tygodniu	15	48	25	12	392
	1–2 razy w miesiącu	7	54	30	10	126
	Kilka razy w roku	7	46	33	15	278
	W ogóle nie uczestniczy	3	40	49	8	247
Poglądy polityczne	Lewica	4	37	53	6	222
	Centrum	7	49	34	9	317
	Prawica	17	54	20	9	376
	Trudno powiedzieć	3	38	31	29	170

		Które działania mające na celu łagodzenie wzrostu cen i jego skutków są, z punktu widzenia Pana(i) gospodarstwa domowego, najpotrzebniejsze?							Liczba osób
		Zmniejszenie opodatkowania energii elektrycznej	Zmniejszenie opodatkowania gazu i ciepła systemowego (ogrzewania z kaloryferów)	Zmniejszenie opodatkowania benzyny i innych paliw silnikowych (oleju napędowego, gazu LPG)	Dodatki osłonowe dla gospodarstw domowych o niskich dochodach	Zniesienie VAT-u na żywność	Żadne	Trudno powiedzieć	
Ogółem		47	32	39	11	44	4	5	1122
Płeć	Mężczyźni	49	29	47	10	41	4	2	529
	Kobiety	45	35	32	12	46	3	7	593
Wiek	18–24 lata	42	21	54	8	47	4	3	113
	25–34	50	24	46	4	47	4	4	190
	35–44	42	35	45	10	43	4	4	217
	45–54	47	33	38	14	46	3	4	171
	55–64	52	34	39	9	40	4	5	185
	65 lat i więcej	48	40	22	18	42	3	8	247
	Miejsce zamieszkania	Wieś	50	22	45	11	46	3	6
	Miasto do 19 999	55	37	40	10	39	3	3	127
	20 000 – 99 999	43	38	35	13	46	3	4	271
	100 000 – 499 999	40	44	29	11	44	4	6	172
	500 000 i więcej mieszk.	48	39	39	6	36	8	1	97
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	48	26	26	13	50	1	10	176
	Zasadnicze zawodowe	50	33	39	14	42	4	4	261
	Średnie	45	32	43	11	43	3	4	398
	Wyższe	47	37	41	6	44	6	3	288
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	41	40	45	5	42	5	5	135
	Średni personel, technicy	40	40	57	7	43	2		41
	Pracownicy adm.-biurowi	48	33	38	3	47	11	2	80
	Pracownicy usług	48	33	50	12	40	2	4	85
	Robotnicy wykwalifikowani	42	27	54	8	47	4	3	150
	Robotnicy niewykwalifik.	67	14	42	31	37	2		40
	Rolnicy	62	8	56	9	42	3	2	48
	Pracujący na własny rach.	39	39	55	5	31	5	2	44
	Bezrobotni	38	21	14	5	67	4	8	23
	Emeryci	50	39	26	16	41	1	7	293
	Renciści	55	31	14	18	41	8	8	38
	Uczniowie i studenci	41	20	50	6	51	3	2	61
	Gospodynie domowe i inni	49	35	23	12	53	3	7	83
	Pracuje w:	inst. państw., publicznej	51	33	47	6	40	2	6
spółce właścicieli prywatnych i państwa		40	34	44	14	42	8	1	103
sekt. pryw. poza rolnict.		44	32	50	8	44	4	2	318
prywatnym gosp. rolnym		60	9	55	7	43	5	2	50
Dochody na jedną osobę		Do 999 zł	47	29	38	13	37	9	5
	Od 1000 zł do 1499 zł	53	28	36	13	47	2	3	140
	Od 1500 zł do 1999 zł	54	33	34	16	44	2	3	198
	Od 2000 zł do 2999 zł	46	36	40	13	43	3	4	206
	3000 zł i więcej	49	41	41	5	38	6	3	185
Ocena własnych war. mater.	Złe	39	37	29	13	40	9	7	75
	Średnie	49	31	36	11	46	3	6	536
	Dobre	47	33	44	11	42	3	3	510
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	59	35	36	8	47	2	3	47
	Raz w tygodniu	51	34						